

## Chambre des Représentants

SESSION 1965-1966

25 OCTOBRE 1966

### PROPOSITION DE LOI

**modifiant la loi du 3 juin 1964  
portant le statut des objecteurs de conscience.**

### DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La loi du 3 juin 1964 portant le statut des objecteurs de conscience dispose en son article 1<sup>er</sup> :

« Le milicien qui, pour des motifs d'ordre religieux, philosophique, ou moral, est convaincu qu'on ne peut tuer son prochain, même à des fins de défense nationale ou collective, peut demander, par lettre recommandée à la poste, au Ministre de l'Intérieur, d'être exempté du service militaire, ou seulement du service militaire armé, en raison de ses objections de conscience.

» La demande est recevable à partir du 1<sup>er</sup> janvier de l'année pendant laquelle le milicien atteint 18 ans, et cesse de l'être lorsque le milicien a acquis la qualité de militaire par la lecture des lois militaires ou lorsqu'il est traité comme déserteur en vertu des lois coordonnées sur la milice »...

Ainsi, le jeune milicien doit opérer son choix dès l'âge de 18 ans, sauf s'il a bénéficié de sursis.

Ce choix devient ainsi unilatéralement irréversible, car il est toujours loisible à l'objecteur de conscience de renoncer à son option et il est alors réintégré à l'armée.

Cependant, des miliciens sont devenus objecteurs lors de leur service, ou lors d'un rappel ou après ceux-ci; la maturation de leur conscience ne fut possible qu'à partir de l'expérimentation même de la stratégie et de la formation militaires, ou à la suite d'études postérieures qui provoquèrent une modification de leur pensée.

L'expérience a montré que les très rares cas d'objection de conscience peuvent, en effet, se manifester à tous moments de l'existence.

La présente proposition de loi vise à combler cette lacune de la loi.

Néanmoins, la déclaration d'objection de conscience devrait s'effectuer en dehors de la période de service mili-

## Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1965-1966

25 OKTOBER 1966

### WETSVOORSTEL

**tot wijziging van de wet van 3 juni 1964  
houdende het statuut van de gewetensbezwaarden.**

### TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Artikel 1 van de wet van 3 juni 1964 houdende het statuut van de gewetensbezwaarden bepaalt :

« De dienstplichtige die, om redenen van godsdienstige, wijsgerige of morele aard, overtuigd is dat men de evenmens niet mag doden, zelfs niet ter verdediging van het land of van de gemeenschap, kan aan de Minister van Binnenlandse Zaken, bij ter post aangetekende brief, vragen om op grond van zijn gewetensbezwaren vrijgesteld te worden van de militaire dienst of alleen van de gewapende militaire dienst.

» De aanvraag is ontvankelijk met ingang van 1 januari van het jaar waarin de dienstplichtige 18 jaar oud wordt en niet meer ontvankelijk wanneer de dienstplichtige de hoedanigheid van militair heeft verkregen door de voorlezing van de militaire wetten of krachtens de gecoördineerde dienstplichtwetten als deserteur wordt behandeld. »

De jonge dienstplichtige moet dus zijn keuze doen vanaf de leeftijd van 18 jaar, tenzij hij uitstel heeft gekregen.

Daardoor wordt die keuze, althans in één richting, onveranderlijk, want het staat de gewetensbezwaarde steeds vrij van zijn optie af te zien en dan wordt hij terug in het leger opgenomen.

Nochtans werden dienstplichtigen gewetensbezwaarden hetzij tijdens hun dienstdtijd, hetzij tijdens een wederoproeping of zelfs nadien; hun geweten kon slechts een rijpingsproces doormaken nadat zij de militaire strategie en vorming door persoonlijke ervaring hadden leren kennen of ingevolge latere studies die hun denkwijze wijzigden.

De ervaring heeft uitgewezen dat de zeer zeldzame gevallen van gewetensbezwaar zich op elk ogenblik van het bestaan kunnen voordoen.

Dit wetsvoorstel strekt ertoe deze leemte in de wetgeving aan te vullen.

De verklaring van gewetensbezwaar zou niettemin moeten afgelegd worden buiten de periode van actieve militaire

taire actif et être adressée aux autorités responsables à une seule période déterminée dans l'année civile, par exemple entre le 1<sup>er</sup> et le 31 janvier de chaque année.

dienst en aan de verantwoordelijke overheden moeten gezonden worden in de loop van een welbepaalde periode van het kalenderjaar, bij voorbeeld tussen 1 en 31 januari van ieder jaar.

#### A. CALIFICE.

### PROPOSITION DE LOI

#### Article unique.

Le deuxième alinéa de l'article 1<sup>er</sup> de la loi du 3 juin 1964 portant le statut des objecteurs de conscience est modifié comme suit :

« La demande est recevable à partir du 1<sup>er</sup> janvier de l'année pendant laquelle le milicien atteint 18 ans et cesse de l'être pendant les périodes d'appel ou de rappel sous les armes ou lorsqu'il est traité comme déserteur en vertu des lois coordonnées sur la milice.

» Lorsque l'objecteur de conscience a déjà effectué son service militaire, il est tenu de faire sa demande entre le premier et le trente et un janvier de chaque année ».

5 septembre 1966.

### WETSVOORSTEL

#### Enig artikel.

Het tweede lid van artikel 1 van de wet van 3 juni 1964 houdende het statuut van de gewetensbezwaarden wordt gewijzigd als volgt :

« De aanvraag is ontvankelijk met ingang van 1 januari van het jaar tijdens hetwelk de dienstplichtige 18 jaar oud wordt en is zulks niet meer tijdens de periodes van oproeping of van wederoproeping onder de wapens of wanneer hij krachtens de gecoördineerde dienstplichtwetten als deserteur wordt behandeld.

« Wanneer de gewetensbezwaarde zijn militaire dienst reeds vervuld heeft, is hij ertoe gehouden zijn aanvraag te doen tussen de eerste en de eenendertigste januari van elk jaar ».

5 september 1966.

A. CALIFICE,  
G. CUDELL,  
A. SAINTRAINT,  
C. CORNET,  
J. DEFRAIGNE,  
L. HARMEGNIES.